

EUROPEAN COURT OF HUMAN RIGHTS
COUR EUROPÉENNE DES DROITS DE L'HOMME

AVRUPA İNSAN HAKLARI MAHKEMESİ

İKİNCİ BÖLÜM

KABUL EDİLEBİLİRLİK HAKKINDA KARAR

Başvuru no. 45255/09

Süleyman AKKUŞ / Türkiye

Başkan

Valeriu Grişco,

Hâkimler

Arnfinn Bårdsen,

Peeter Roosma,

ve *Bölüm Yazı İşleri Müdür Yardımcısı* Hasan Bakırcı'nın katılımıyla 16 Haziran 2020 tarihinde Komite hâlinde toplanan Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi (İkinci Bölüm),

11 Ağustos 2009 tarihinde yapılan yukarıda anılan başvuruyu göz önüne alarak,

Davalı Hükümet tarafından ibraz edilen görüşleri ve bu görüşlere cevaben başvuran tarafından ibraz edilen görüşleri dikkate alarak,

Gerçekleştirilen müzakerelerin sonucunda aşağıdaki kararı vermiştir:

OLAYLAR

Başvuran Süleyman Akkuş, 1974 doğumlu bir Türk vatandaşı olup İğdir’da ikamet etmektedir. Başvuran, Mahkeme önünde, İstanbul Barosuna kayıtlı Avukat İ. Akkuş tarafından temsil edilmiştir.

Türk Hükümeti (“Hükümet”) ise kendi görevlisi tarafından temsil edilmiştir.

Başvuranın yargılamayı yürüten mahkeme önünde mağdurlara bizzat soru yöneltilmediğine ilişkin şikâyeti, Sözleşme’nin 6 §§ 1 ve 3 (c) maddesi kapsamında, Hükümete bildirilmiştir.

A. Davanın Koşulları

Davanın koşulları, taraflar tarafından ileri sürüldüğü şekliyle aşağıdaki gibi özetlenebilir.

Başvuran, yasa dışı suç örgütü kurma, tefecilik ve tehdit suçlarından yargılanmış ve on yedi yıl altı ay hapis cezasına mahkûm edilmiştir. Yargıtay, 16 Şubat 2009 tarihinde ilk derece mahkemesinin kararını onamıştır.

Başvuranın avukatı tarafından gönderilen 11 Ağustos 2009 tarihli bir sayfalık yazı, 19 Ağustos 2009 tarihinde Mahkemeye ulaşmıştır. Söz konusu yazıda, başvuranın 2009 yılı Şubat ayı içerisinde Yargıtay’ın kararı konusunda bilgilendirilmiş olduğu ve Mahkemeye, Sözleşme’nin 5, 6 ve 8. maddelerinin ihlal edildiğine dair bir başvuruda bulunmak istediği belirtilmiştir. İlgili yazıda, Sözleşme’nin 6. maddesi kapsamındaki şikâyete ilişkin olarak ise, bu konuda daha fazla açıklama yapılmaksızın, “başvuran ile ilgili yargılamada Sözleşme’nin 6. Maddede belirtilen hakkı ihlal edilmiştir” ifadesine yer verilmiştir. Ayrıca başvuranın avukatı, Sözleşme’nin 5. maddesi kapsamında, başvuranın tutukluğunun makul süre sınırı şartını aştığını ileri sürmüştü ve daha fazla detay vermeden

Sözleşme'nin 8. maddesinin ihlal edildiğini iddia etmiştir. Başvuranın avukatı ilgili tüm belgelerin zamanında gönderileceğini belirtmiştir.

Başvuranın adil bir şekilde yargılanmadığını belirtmek dışında hiçbir açıklamada bulunmadığı 24 Temmuz 2009 tarihli yazısı 30 Temmuz 2009 tarihinde Mahkemeye ulaşmıştır.

Başvuran, 6 Ekim 2009 tarihinde bir yazı daha göndermiş ve bu yazı 12 Ekim 2009 tarihinde Mahkemeye ulaşmıştır. Başvuran, söz konusu yazıda, Sözleşme'nin 6 ve 14. maddeleri ile Sözleşme'ye Ek 1 No.lu Protokol'ün 1. maddesi ve 7 No.lu Protokol'ün 4. maddesinin ihlal edildiğini iddia etmiştir. Ancak, başvuran, Sözleşme'ye Ek 7 No.lu Protokol'ün 4. maddesi kapsamındaki şikâyeti dışında diğer maddelerin nasıl ihlal edildiğine ilişkin bir açıklamada bulunmamıştır.

Başvuran, 23 Şubat 2010 tarihinde başka bir yazı daha göndermiş ve bu yazı 4 Mart 2010 tarihinde Mahkemeye ulaşmıştır. Söz konusu yazıda, bazı olgusal tutarsızlıklar ve başvuranın telefon görüşmelerinin ceza yargılamaları kapsamında kaydedilmesi ile ilgili konular açıklanmıştır.

Başvuran, 11 Mart 2010 tarihinde tam başvuru formunu sunmuştur. Söz konusu formda, diğerler hususların yanı sıra, yargılamayı yürüten mahkeme önünde mağdurlara bizzat soru yöneltemediği konusunda şikâyetçi olmuştur.

ŞİKÂYET

Başvuran, Sözleşme'nin 6. maddesi kapsamında yargılamayı yürüten mahkeme önünde mağdurlara bizzat soru yöneltememesi sebebiyle adil olarak yargılanmadığı konusunda şikâyette bulunmuştur.

HUKUKİ DEĞERLENDİRME

Hükümet, altı aylık süre sınırına uyulmamasına yönelik ilk itirazını yapmış ve başvuranın 11 Ağustos 2009 tarihinde Mahkemeye başvuruda

bulduğunu, mağdurlara bizzat soru yönelmediği iddiasına ilişkin şikâyetini ise 11 Mart 2010 tarihli dilekçesinde dile getirdiğini belirtmiştir. Bununla beraber, altı aylık süre sınırının 4 Mayıs 2009 tarihinde, yani Yargıtay'ın 16 Şubat 2009 tarihli kararının yargılamayı yürüten mahkemenin yazı işleri müdürlüğüne tevdi edilmiş olduğu tarihte işlemeye başlamış olmasının, şikâyetin geç sunulduğunun başka bir göstergesi olduğunu ifade etmiştir. Hükümet, her halükarda, 11 Ağustos 2009 tarihli yazıda söz konusu şikâyetten bahsedilmediğini, zira ilgili yazıda başvuranın avukatının sadece Sözleşme'nin 6. maddesine dayanmış olduğunu belirtmiştir. Hükümet, Sözleşme'nin 6. maddesine dayanmanın, söz konusu madde kapsamında daha sonradan yapılan tüm şikâyetleri ileri sürmek için yeterli olmadığını savunmuştur. Hükümet, bu nedenle, başvuranın yargılamayı yürüten mahkeme önünde mağdurlara bizzat soru yönelmediği konusundaki şikâyetinin ilk kez 11 Mart 2010 tarihli dilekçesinde yani altı aydan daha uzun bir süre geçtikten sonra sunulduğunu ileri sürmüştür.

Başvuran, Mahkeme tarafından tanınan bütün süre sınırlarına bağlı kaldığını ve yerel mahkemeler önünde hâlihazırda dile getirdiği tüm şikâyetlerini yinelemeyi gerektirecek bir neden olmadığını ileri sürmüştür.

Mahkeme, somut başvurunun yapıldığı tarihteki içtihadına göre, altı aylık sürenin işleyişinin, genel bir kural olarak, bir başvuranın başvuruda bulunma niyetinde olduğunu belirttiği ve yapılan şikâyetlerin niteliği hakkında bir fikir veren ilk yazısıyla kesintiye uğradığını yinelemektedir (bk. *Allan/Birleşik Krallık*, ((k.k.) no. 48539/99, § 2, 28 Ağustos 2001). İlk bildirimde dile getirilmeyen şikâyetlere ilişkin olarak, altı aylık süre sınırının işleyişi, şikâyetin ilk kez Mahkemeye bildirildiği tarihe kadar kesintiye uğramamaktadır (bk. *Božinovski/Makedonya Eski Yugoslav Cumhuriyeti* (k.k.), no. 68368/01, 1 Şubat 2005). Son olarak, bir başvuranın veya avukatının Sözleşme'nin 6. maddesine dayanması, bu madde kapsamında daha sonradan yapılan tüm şikâyetleri ileri sürmek için yeterli

değildir (bk. *Zervakis/Yunanistan* (k.k.), no. 64321/01, 17 Ekim 2002 ve yukarıda anılan, *Allan*).

Somut davanın koşullarına bakıldığında, Mahkeme, ilk olarak, ilgili tarihte başvuranın avukatı olan İ. Akkuş'un 11 Ağustos 2009 tarihinde ilk yazısını sunduğunu ve söz konusu yazıda Sözleşme'nin 5, 6 ve 8. maddelerinin ihlal edildiğini iddia ettiğini kaydetmektedir. Ancak Sözleşme'nin 6. maddesi kapsamındaki şikâyete ilişkin olarak, başvuranın bu madde kapsamındaki haklarının, aleyhindeki ceza yargılamaları sırasında ihlal edildiğine dair genel bir açıklamanın dışında hiçbir bilgi verilmemiştir. Benzer şekilde, başvuranın 24 Temmuz 2009 ve 6 Ekim 2009 tarihli yazılarında Sözleşme'nin 6. maddesi kapsamındaki haklarının ihlal edildiğine dair sadece muğlak bir ifade bulunmaktadır. Yukarıda belirtilen yazıların hiçbirinde, başvuranın yargılamayı yürüten mahkeme önünde mağdurlara bizzat soru yöneltmediğine dair herhangi bir şikâyete özet şeklinde dahi olsa yer verilmemiştir.

Mahkemenin kanaatine göre, hem başvuranın hem de ilgili zamanda avukatı olan İ. Akkuş'un, yukarıda anılan yazılarında, kısaca Sözleşme'nin 6.maddesinin yargılama sırasında ihlal edildiğinden bahsetmiş olmaları, mağdurlara bizzat soru yöneltilemediğine ilişkin şikâyet yönünden altı aylık süreyi kesintiye uğratmak için yeterli değildir. Nitekim mağdurlara bizzat soru yöneltilemediğine ilişkin şikâyet, ilk kez başvuranın el yazısı ile yazılmış 11 Mart 2010 tarihli kırk bir sayfalık dilekçesinde dile getirilmiştir. Bu nedenle, söz konusu şikâyet yönünden altı aylık süre sınırı 11 Mart 2010 tarihine kadar kesintiye uğramamıştır.

Dolayısıyla, Mahkeme, başvuranın yargılamayı yürüten mahkeme önünde mağdurlara bizzat soru yöneltilemediğine ilişkin şikâyetinin, altı aylık süreyi kesintiye uğratmak için yeterli olmaması sebebiyle, somut başvurunun altı aylık süre sınırının dışında yapıldığı ve bu nedenle, söz konusu şikâyetin Sözleşme'nin 35 §§ 1 ve 4. maddesi uyarınca kabul edilemez olduğu sonucuna varmıştır.

AKKUŞ / TÜRKİYE KARARI

Bu gerekçelerle, Mahkeme, oy birliğiyle,

Başvurunun kabul edilemez olduğuna *karar vermiştir*.

İşbu karar, İngilizce olarak tanzim edilmiş olup 9 Temmuz 2020 tarihinde yazılı olarak bildirilmiştir.

Hasan Bakırcı
Yazı İşleri Müdür Yardımcısı

Valeriu Griţco,
Başkan